

Håp for Bygdøy allé?

Mer enn halvparten av hestekastanjene i Bygdøy allé er så svekket at de står i fare for å dø. "Kastanjene i Bygdøy allé" er, for en stor del på grunn av en populær sang fra 1950-tallet, et nasjonalt ikon. Kan alleen reddes? Og finnes det alternativer til vintersaltingen av gjennomfartsveien? – en hovedårsak til den begredelige tilstanden. Dette var sentrale spørsmål i et åpent møte på Litteraturhuset i Oslo 26. oktober.

Ole Billing Hansen

Alle ønsket å bevare Bygdøy allé, men trafikk og salting lar seg vanskelig kombinere med store kastanjetrær. F.v. politikerne Ola Elvestuen, Andreas Behring, Jack Grimsrud, Annelis Høegh og Guttorm Grundt, samt "treansvarlig" i Friluftsetaten i Oslo kommune, Tore Næss.

Bygdøy allé-aksjonen og Treets venner hadde bedt en rekke eksperter om å belyse situasjonen og samtidig invitert politikere i Oslo til å delta i en etterfølgende paneldebatt.

Trafikk og salt

Bygdøy allé ligger i bydel Frogner og er om lag 1400 meter lang. Gaten går fra Solli plass i øst mot Olav Kyrres plass i vest og er en viktig ferdssåre i den vestlige delen av sentrum. Om lag 21.000 kjøretøyer passerer gjennom Bygdøy allé hver eneste arbeidsdag. Hovedmålet til Samferdselsetaten er at både bil- og busstrafikken skal foregå trygt og uhindret av vær- og føreforhold. I vinterhalvåret blir derfor både vei og fortau saltet for å hindre at det legger seg is på underlaget. Trafikksikkerhet står øverst på veimyndighetenes prioriteringsliste.

Friluftsetaten har, på sin side, ansvaret for trærne i alleen og skal arbeide for at trærne

har det best mulig. Målsettingene til disse to "leverandørene" i Oslo kommune synes svært vanskelig, kan hende umulig, å kombinere.

Leder av Bydriftsavdelingen i Samferdselsetaten, Arne Sørli, fremholdt at det pr. i dag ikke finnes tilstrekkelig gode alternativer til salting med vanlig veisalt, natriumklorid. Han gjennomgikk åtte alternative metoder, men ingen av disse er fullgode, og noen av dem er svært kostbare.

Førsteamanuensis Per Anker Pedersen fra UMB har påvist at hestekastanje er svært følsom for saltpåvirkning gjennom jorda, det vil si hovedproblemet i Bygdøy allé, mens arten er nokså robust mot salt i lufta vinterstid.

Fredning?

Mette Eggen fra Riksantikvaren fastslo at det er mulig å frede alleer som kulturminne etter kulturminnelovens §15 og viste til at det pr. dato finnes fire fredete alleer her i landet.

Men for at det skal bli fremmet frednings sak må alleen være utsatt for en konkret trussel i form av for eksempel utbygging eller veitvidelse. I tilfellet Bygdøy allé ønsker eieren Oslo kommune i like stor grad som Riksantikvaren å bevare alleen, og dermed er den ikke utsatt for en umiddelbar trussel. – Det er imidlertid ingen tvil om at ikonet Bygdøy allé er fredningsverdig, konkluderte representanten for Riksantikvaren.

Truende skadegjørerere

Forsker Arild Sletten presenterte fakta om en alvorlig bakteriesykdom på hestekastanje og fastslo at denne for første gang er sikkert påvist her i landet. Han mistenker at også trær i Bygdøy allé kan være smittet, men dette lar seg ikke påvise sikkert før trærne er i vekst igjen til våren. Den aktuelle bakteriesykdommen kan ikke behandles med tradisjonelle plantevernmidler og er trolig mest aggressiv på allerede svekkede trær.

For øvrig er det flere andre skadegjørere som truer helsetilstanden til hestekastanje, som bladfleksopp og minérmøll.

Byøkologisk program med trær

Et politikerpanel bestående av miljøvernleder Guttorm Grundt (Byrådet, FrP), Annelise Høegh (H), Jack Grimsrud (Ap), Andreas Behring (SV) og Ola Elvestuen (V) var i hovedsak enige om at noe må gjøres for å redde trærne i Bygdøy allé og at det er bil- og busstrafikken som er hovedproblemet. Flere av politikerne åpnet for at trafikken bør fordeles på flere gater, og noen krevde at saltingen må reduseres betydelig i bygatene. Det var imidlertid stor usikkerhet om løsninger og om det er kommunen eller

private som skal gjennomføre tiltakene. Det ble vist til kommunens byøkologiske program som er under behandling i bystyret. Grundt, som er flerårig styremedlem i Treets venner, fremmet ønske at programmet skal inneholde en egen treplan.

Konkrete forslag fra panel og publikum

Jack Grimsrud: Kan vedlikeholdet av Bygdøy allé settes ut som en egen entreprise med særlige retningslinjer for salting? Er det mulig å definere skjøtselsrutinene for alleen på linje med rutinene i byens større parker?

Glen Read: Kan Bygdøy allé gjøres om til enveiskjørt gate slik at deler av gatelegemet kan bli omgjort til vekstareal for trærne?

Erik Solfeld: Bør trærne i alleen for enhver pris være hestekastanje, eller kan en tenke seg en mer bærekraftig løsning med strekninger med flere ulike treslag, slik at veien fortsatt kan bestå som grønn? Kanskje bør vi oppfordre Lars Lillo-Stenberg til å dikte en ny sang som handler om andre treslag enn "kastanje".

Ragnhild Momrak fra Dronninga landskap viste til det vellykkede prosjektet på Carl Berners plass og de tekniske løsningene som er nyttet der. Hennes råd er: Lag først en målsetting og planlegg deretter ut fra denne!

Når kastanjene blomstrer i Bygdø allé, med melodi av Kristian Hauger og tekst av Gunnar Kaspersen, ble utgitt første gang i 1950, men slo ikke særlig an før den kom på nytt i 1956 med et arrangement av Egil Monn-Iversen. Jens Book-Jenssen (1910-99) har uddødeliggjort sangen, som var en gjenganger i NRKs Ønskekonserten gjennom flere år.

Våren i Paris skal være vakker
– byen har for lengst fått verdensry.
Det er vel og bra nok, men jeg takker
– kom med våren i min egen by.

Refreng: Når kastanjene blomstrer
i Bygdø allé, mmmmm
fins det ikke et mere bedårende sted....
mmmmm.

La Paris kalles vårdronningen blant byer
og berømmes for strålende avenyer.
Når kastanjene blomstrer i Bygdø allé,
kan mangt et under skjé.

Rundt omkring i verden fikk jeg lytte
til så mang en vårsangs poesi.
Det var skjønt, men jeg vil ikke bytte
med min egen vårbys melodi.

Refreng

Begge foto: Jeanette Brun

Oase
LIVING WATER

OASE FONTENER ER TYSKE KVALITETS-
PRODUKTER MED HØY YTELSE
OG LANG LEVETID

Fonteneteknologi i særklasse

Oase Fontener er markedsleder på fonteneanlegg i Norge. I tillegg har vi et stort utvalg i små- og mellomstore fontener. Ta oss med i planleggingsfasen, sammen kan vi finne en perfekt løsning for dine behov.

OASE FONTENER

Postboks 200, 4086 Hundvåg
Tlf: 51 85 44 44 / 950 84 570 Faks: 51 85 44 45
E-post: oase@fontener.no
Se våre referanser på: www.fontener.no